

AN COIMISIÚN
EORPACH

An Bhruiséil, 22.6.2020
COM(2020) 254 final

2020/0121 (NLE)

Togra le haghaidh

CINNEADH ÓN gCOMHAIRLE

maidir le tabhairt i gcrích an chomhaontaithe lena leasaítear an Comhaontú Comhpháirtíochta Eatramhach idir an Comhphobal Eorpach, de pháirt amháin, agus na Stáit san Aigéan Ciúin, den pháirt eile, chun aontachas Stát Neamhspleách Shamó agus aontachas Oileánstát eile san Aigéan Ciúin amach anseo a chur san áireamh

MEABHRÁN MÍNIÚCHÁIN

1. COMHTHÉACS AN TOGRA

1.1. Forais agus cuspóirí an togra

Is é atá sa togra le haghaidh Cinneadh ón gComhairle a ghabhann leis seo an ionstraim dlí chun an comhaontú lena leasaítear an Comhaontú Comhpháirtíochta Eatramhach idir an Comhphobal Eorpach, de pháirt amháin, agus na Stáit san Aigéan Ciúin, den pháirt eile, chun an comhaontú sin a thabhairt chun críche, de bhun Airteagal 218(6) CFAE.

Thug an Chomhairle údarú don Choimisiún tús a chur le caibidlíocht i leith Comhaontuithe Comhpháirtíochta Eacnamaíche (EPAnna) le tíortha san Afraic, i Muir Chairib agus san Aigéan Ciúin (tíortha ACC) an 12 Meitheamh 2002.

An 30 Iúil 2009, shínigh an tAontas an Comhaontú Comhpháirtíochta Eatramhach idir an Comhphobal Eorpach, de pháirt amháin, agus na Stáit san Aigéan Ciúin, den pháirt eile (an “Comhaontú”), lena mbunaítear creat maidir le Comhaontú Comhpháirtíochta Eacnamaíche¹. Is é is aidhm don Chomhaontú:

- (a) é a chur ar a gcumas do Stáit san Aigéan Ciúin tairbhiú den rochtain níos fearr ar an margadh a chuireann AE ar fáil;
- (b) an fhorbairt inbhuanaithe agus na Stáit atá san Aigéan Ciúin a chomhtháthú de réir a chéile sa gheilleagar domhanda, an dá ní sin a chur chun cinn;
- (c) limistéar saorthrádála idir na Páirtithe a bhunú atá bunaithe ar an leas coiteann, tríd an trádáil a léirscaoileadh de réir a chéile ar bhealach a chomhlíonann rialacha EDT agus prionsabal na neamhshiméadrachta, agus riachtanais shonracha agus srianta acmhainneachta na Stát san Aigéan Ciúin á gcur san áireamh, ó thaobh leibhéil agus uainithe gealltanais de;
- (d) na socruithe iomchuí um réiteach díospóidí a shocrú; agus
- (e) na socruithe institiúideacha iomchuí a shocrú.

Tá an Comhaontú á chur i bhfeidhm go sealadach ag Nua-Ghuine Phapua agus ag Poblacht Fhidsí ó bhí an 20 Nollaig 2009 agus an 28 Iúil 2014 ann, faoi seach.

Le hAirteagal 80 den Chomhaontú, foráiltear gur féidir le hOileáin eile san Aigéan Ciúin aontú don Chomhaontú ar bhonn tairiscint a chur isteach i leith rochtain ar an margadh, tairiscint a chomhlíonann Airteagal XXIV de CGTT 1994. Dá réir sin, d'aontaigh Stát Neamhspleách Shamó don Chomhaontú an 21 Nollaig 2018² agus tá an Comhaontú á chur i bhfeidhm ag an Stát go sealadach ó bhí an 31 Nollaig 2018 ann. Tá nósanna imeachta na bPáirtithe ar bun le haghaidh aontachas Oileáin Sholomón agus aontachas Ríocht Thonga, stáit a léirigh gur spéis leo aontú don Chomhaontú.

Tar éis aontachas Stát Neamhspleách Shamó, is gá an Comhaontú a mhodhnú chun an tír sin a liostú mar Pháirtí sa Chomhaontú. Beidh gá le modhnuithe teicniúla comhchosúla a dhéanamh ar an gComhaontú gach uair a aontóidh Oileánstát eile san Aigéan Ciúin don Chomhaontú.

¹ Cinneadh ón gComhairle an 13 Iúil 2009 maidir le síniú agus cur i bhfeidhm sealadach an Chomhaontaithe Comhpháirtíochta Eatramhaigh idir an Comhphobal Eorpach, de pháirt amháin, agus na Stáit san Aigéan Ciúin, den pháirt eile (IO L 272, 16.10.2009, lch. 1).

² IO L 333, 28.12.2018, lch. 1.

1.2 Coiste Trádála EPA

Le hAirteagal 68 den Chomhaontú, bunaítear Coiste Trádála ar a bhfuil ionadaithe na bPáirtithe (an tAontas Eorpach agus na Stáit san Aigéan Ciúin).

Déileálfaidh an Coiste Trádála leis na hábhair uile is gá chun an Comhaontú a chur chun feidhme. Le linn dó a fheidhmeanna a chomhlíonadh, féadfaidh an Coiste Trádála:

- (a) aon choiste nó comhlacht speisialta is gá maidir le cur chur chun feidhme an Chomhaontaithe a bhunú agus a mhaoirsiú;
- (b) teacht le chéile tráth ar bith a bheidh comhaontaithe ag na Páirtithe;
- (c) aon saincheist faoin gComhaontú a mheas agus beart iomchuí a dhéanamh i bhfeidhmiú a fheidhmeanna; agus
- (d) cinntí nó moltaí a dhéanamh i gcásanna dá bhforáiltear sa Chomhaontú.

Le hAirteagal 78 (clásal maidir le hathbhreithniú), foráiltear go bhféadfaidh an Coiste Trádála athbhreithniú a dhéanamh ar an gComhaontú, a chur chun feidhme, a oibríocht agus a fheidhmíocht i gcás inar gá agus moltaí iomchuí a dhéanamh do na Páirtithe maidir lena leasú.

Toradh an séú agus an seachtú Coiste Trádála

An 24 Deireadh Fómhair 2018, rinne na Páirtithe sa Chomhaontú (an tAontas Eorpach, Nua-Ghuine Phapua, Fidsí), agus Stát Neamhspleách Shamó, Oileáin Sholomón agus Tonga mar bhreathnóirí, tuairimí a mhalartú le chéile maidir leis **an raon feidhme agus an nós imeachta** le haghaidh modhnuithe teicniúla ar an gComhaontú a thabhairt isteach, modhnuithe atá riachtanach tar éis aontachais.

Leag na Páirtithe amach go mbeadh **raon feidhme** na modhnuithe teoranta do Stát aontach san Aigéan Ciúin a liostáil mar Pháirtí sa Chomhaontú agus a thairiscint rochtana ar an margadh a chur le hIarscríbhinn II (dleachtanna custaim ar tháirgí de thionscnamh Pháirtí an Aontais Eorpaigh) a ghabhann leis an gComhaontú. Maidir leis an **nós imeachta**, thug na Páirtithe dá n-aire nach bhfuil sé de chumhacht ag an gCoiste Trádála faoi láthair modhnuithe den sórt sin a thabhairt isteach (ní leor an bunús dlí faoin gComhaontú). Rinne na Páirtithe tuairimí a mhalartú ar na trí rogha nós imeachta a leanas.

Rogha 1 – a mheas go bhfuil sé intuigthe go dtugtar isteach na modhnuithe lena mbaineann sa Chomhaontú de bhua aontachais (Airteagal 80); dá réir sin, ní gá na modhnuithe sin a thabhairt isteach go sainráite trí bhíthin nós imeachta sonrath.

Rogha 2 – d'fhéadfadh an Coiste Trádála dearbhú a dhéanamh i dtaca leis an mbealach ar cheart tuiscint a bhaint as an gComhaontú tar éis aontachais, maidir leis na modhnuithe teicniúla a bhfuil gá leo. Le hAirteagal 68(4)(c), foráiltear an bunús dlí do dhearbhu den chineál sin.

Rogha 3 – d'fhéadfadh na Páirtithe Airteagal 80 den Chomhaontú a leasú chun cumhacht a thabhairt don Choiste Trádála na cinntí is gá a ghlacadh i bhfianaise aontachas nua.

Chomhaontaigh an Coiste Trádála go soláthrófaí deimhneacht dhlíthiúil le Rogha 3, agus gheall an Coiste go molfadh sé do na Páirtithe Airteagal 80 a leasú dá réir. De dhroim a seachtú cruinniú an 3-4 Deireadh Fómhair 2019, ghlac an Coiste Trádála moladh chun na críche sin, mar thoradh ar an seasamh a bhí le glacadh thar ceann an Aontais (Cinneadh (AE) 2019/1707 ón gComhairle an 17 Meitheamh 2019, IO L 260, 11.10.2019, lch. 45).

1.3. Comhsheasmhacht le forálacha beartais atá sa réimse beartais cheana

Leis an togra, cuirtear an Comhaontú Comhpháirtíochta idir Comhaltaí Ghrúpa Stát na hAfraice, Mhuir Chairib agus an Aigéin Chiúin, de pháirt amháin, agus an Comhphobal Eorpach agus a Bhallstáit, den pháirt eile (“Comhaontú Comhpháirtíochta ACC-AE”, nó Comhaontú Cotonou)³ i bhfeidhm, arb é an bunús dlí le haghaidh an Chomhaontaithe Comhpháirtíochta Eatramhaigh.

Le haontachas Stát eile san Aigéan Ciúin don Chomhaontú, déantar creat dlíthiúil chaidreamh trádála an Aontais le tíortha comhpháirtíochta a dhaingniú, chomh maith leis an trádáil chómhálartach agus an comhtháthú sa gheilleagar domhanda a éascú. Déanann sé na Stáit sin a chuimsiú freisin sa chóras comhrialacha agus combhinstiúidí arna mbunú ag an gComhaontú.

1.4. Comhsheasmhacht le beartais eile de chuid an Aontais

Is comhaontú trádála atá dírithe ar an bhforbairt é an Comhaontú, lena dtugtar rochtain neamhshiméadrach ar an margadh do Stáit aontacha nua agus lena ligtear dóibh earnálacha íogaire a chosaint ar an léirscaoileadh, agus lena gcuirtear ar fáil líon mór coimircí agus clásal i ndáil le naithionscal a chosaint san am céanna. Tá forálacha sa Chomhaontú maidir leis na rialacha tionscnaimh a éascaíonn onnmhairí na Stát sin isteach san Aontas. Tá forálacha ann freisin maidir le forbairt inbhuanaithe (Airteagal 3) lena n-athdhearbhaíonn na Páirtithe go mbeidh cuspóir na forbartha inbhuanaithe ina chuid dhílis d'fhorálacha an Chomhaontaithe, i gcomhréir leis na cuspóirí agus prionsabail uileghabhálacha a leagtar síos i gComhaontú Cotonou, go háirithe an gealltanais ginearálta chun an bhochtaineacht a laghdú agus a dhíothú ar deireadh ar bhealach atá comhsheasmhach le cuspóirí na forbartha inbhuanaithe. Cuireann na forálacha seo le cuspóir an Chomhtháthaithe Beartas ar mhaithe le Forbairt agus tá siad comhsheasmhach le hAirteagal 208(2) CFAE.

2. EILIMINTÍ DLÍ AN TOGRA

2.1. Bunús dlí

Is é bunús dlí an chinnidh seo ón gComhairle an Conradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, go háirithe an chéad fhomhír d'Airteagal 207(4), i gcomhar le hAirteagal 218(6)(a)(v) de.

2.2. Coimhdeacht (maidir le hinniúlacht neamheisiach)

Déantar an comhbheartas tráchtála a shainiú mar inniúlacht eisiach de chuid an Aontais, i gcomhréir le hAirteagal 3 CFAE.

2.3. Comhréireacht

Tá gá leis an togra seo chun gealltanais idirnáisiúnta an Aontais a chur chun feidhme, mar a leagtar amach i gComhaontú Comhpháirtíochta ACC-AE, go háirithe chun socruithe trádála nua atá comhoiriúnach do rialacha EDT a thabhairt i gcrích, socruithe a dhéanann bacainní ar thrádáil idir na Páirtithe a bhaint de réir a chéile agus comhar i ngach réimse a bhaineann le trádáil leis na Stáit san Aigéan Ciúin a fheabhsú.

2.4. An rogha ionstraime

Níl aon ionstraim dlí eile ann a d'fhéadfaí a úsáid chun an cuspóir a chuirtear in iúl sa togra seo a bhaint amach.

³ IO L 287, 4.11.2010, lch. 3. Comhaontú arna leasú leis an gComhaontú a síníodh i Lucsamburg an 25 Meitheamh 2005 (IO L 209, 11.8.2005, lch. 27) agus leis an gComhaontú a síníodh in Ouagadougou an 22 Meitheamh 2010 (IO L 287, 4.11.2010, lch. 3).

3. TORTHAÍ Ó MHEASTÓIREACHTAÍ *EX POST*, Ó CHOMHAIRLIÚCHÁIN LEIS NA PÁIRTITHE LEASMHARA AGUS Ó MHEASÚNUITHE TIONCHAIR

3.1. Measúnú tionchair

Rinneadh measúnú tionchair inbhuanaitheachta (SIA) ar Chomhaontuithe Comhpháirtíochta Eacnamaíche ACC-AE idir 2003 agus 2007. D'fhoilsigh an Coimisiún Eorpach na téarmaí tagartha le haghaidh an tionscadail seo in 2002 mar chuid de ghlaio iomaíoch ar thairiscintí. Mar thoradh ar an nglao sin ar thairiscintí, bronnadh creatchonradh cúig bliana ar PwC France i mí Lúnasa 2002. Cuireadh dréachtleagan de thuarascáil chríochnaitheach SIA i láthair páirtithe leasmhara san Eoraip le linn an chruinnithe maidir le Comhphlé an Aontais leis an tSochaí Shibhialta a d'eagraigh an Coimisiún Eorpach an 23 Márta 2007 i mBriséil na Beilge.

3.2. Oiriúnacht rialála agus simpliú

Níl formheas leasú an Chomhaontaithe faoi réir nósanna imeachta REFIT; ní thiocfaidh aon chostas ar FBManna an Aontais dá bharr; agus ní chruthaítear aon fhadhb leis ó thaobh na timpeallachta digití de.

3.3. Cearta bunúsacha

Níl aon iarmhairt ag an togra seo maidir le cosaint na gceart bunúsach san Aontas.

4. IMPLEACHTAÍ BUISÉADACHA

Níl aon impleacht bhuiséadach ag an gCinneadh atá beartaithe.

5. EILIMINTÍ EILE

5.1. Míniúchán mionsonraithe ar fhorálacha sonracha an togra

Le hAirteagail 1 agus 2 den togra, údaraítear thar ceann an Aontais tabhairt i gcrích agus fógra na leasuithe ar an gComhaontú a liostaítear san iarscríbhinn a ghabhann leis an gCinneadh.

Sonraítear le hAirteagal 3 nár cheart tabhairt i gcrích na leasuithe ar an gComhaontú a fhorléiriú mar ní a thugann cearta nó a fhorchuireann oibleagáidí is féidir a agairt go díreach os comhair chúirteanna nó bhinsí an Aontais nó na mBallstát.

Le hAirteagal 4, bunaítear dáta theacht i bhfeidhm an Chinnidh.

Togra le haghaidh

CINNEADH ÓN gCOMHAIRLE

maidir le tabhairt i gcrích an chomhaontaithe lena leasaítear an Comhaontú Comhpháirtíochta Eatramhach idir an Comhphobal Eorpach, de pháirt amháin, agus na Stáit san Aigéan Ciúin, den pháirt eile, chun aontachas Stát Neamhspleách Shamó agus aontachas Oileánstát eile san Aigéan Ciúin amach anseo a chur san áireamh

TÁ COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe an chéad fhomhír d'Airteagal 207(4), i gcomhar le pointe (a)(v) den dara fhomhír d'Airteagal 218(6) de,

Ag féachaint don togra ón gCoimisiún Eorpach,

Ag féachaint don toiliú ó Pharlaimint na hEorpa,

De bharr an mhéid seo a leanas:

- (1) An 12 Meitheamh 2002, thug an Chomhairle údarú don Choimisiún tús a chur le caibidlíocht i leith Comhaontuithe Comhpháirtíochta Eacnamaíche le Grúpa Stát na hAfraice, Mhuir Chairib agus an Aigéin Chiúin¹.
- (2) An Comhaontú Comhpháirtíochta Eatramhach idir an Comhphobal Eorpach, de pháirt amháin, agus na Stáit san Aigéan Ciúin, den pháirt eile² (an 'Comhaontú'), lena mbunaítear creat maidir le Comhaontú Comhpháirtíochta Eacnamaíche, comhaontú a síníodh i Londain an 30 Meitheamh 2009, tá sé á chur i bhfeidhm go sealadach ag Nua-Ghuine Phapua agus ag Poblacht Fhidsí ó bhí an 20 Nollaig 2009 agus an 28 Iúil 2014 ann, faoi seach.
- (3) Le hAirteagal 80 den Chomhaontú, leagtar síos forálacha maidir le haontachas na Stát eile san Aigéan Ciúin. Le Cinneadh (AE) 2018/1908 an 6 Nollaig 2018³, d'fhormheas an Chomhairle aontachas Stát Neamhspleách Shamó don Chomhaontú. D'aontaigh Stát Neamhspleách Shamó don Chomhaontú an 21 Nollaig 2018 agus tá an Comhaontú á chur i bhfeidhm ag an Stát go sealadach ó bhí an 31 Nollaig 2018 ann.
- (4) Tar éis aontachas Stát Neamhspleách Shamó, ar mhaithe leis an deimhneacht dhlíthiúil, is gá an Comhaontú a mhodhnú chun an tír sin a liostú mar Pháirtí sa Chomhaontú. Beidh gá le modhnuithe teicniúla comhchosúla a dhéanamh ar an gComhaontú gach uair a aontóidh Oileánstát eile san Aigéan Ciúin don Chomhaontú.
- (5) Le hAirteagal 68 den Comhaontú, bunaítear Coiste Trádála a dhéileálfaidh leis na hábhair uile is gá chun an Comhaontú a chur chun feidhme. Is gá a thabhairt de chumhacht don Choiste Trádála cinneadh a dhéanamh faoi aon mhodhnú teicniúil ar

¹ Treoracha ón gComhairle maidir le caibidlíocht i leith Comhaontuithe Comhpháirtíochta Eacnamaíche le tíortha agus réigiúin ACC (9930/02 (DG E II) HH/sg).

² IO L 272, 16.10.2009, lch. 2.

³ IO L 333, 28.12.2018, lch. 1.

an gComhaontú a d'fhéadfadh a bheith riachtanach tar éis aontachas Oileánstáit eile san Aigéan Ciúin.

(6) Ba cheart an Comhaontú a leasú dá réir,

TAR ÉIS AN CINNEADH SEO A GHLACADH:

Airteagal 1

1. Tugtar i gcrích leis seo an comhaontú lena leasaítear an Comhaontú Comhpháirtíochta Eatramhach idir an Comhphobal Eorpach, de pháirt amháin, agus na Stáit san Aigéan Ciúin, den pháirt eile, chun aontachas Stát Neamhspleách Shamó agus aontachais Oileánstát eile san Aigéan Ciúin amach anseo a chur san áireamh.
2. Cuirtear i gceangal leis an gCinneadh seo téacs an chomhaontaithe leasaithe mar Iarscríbhinn 1.

Airteagal 2

Déanfaidh Uachtarán na Comhairle, thar ceann an Aontais, fógra a thabhairt do na Páirtithe sa Chomhaontú gur thug an tAontas an comhaontú lena leasaítear an Comhaontú i gcrích.

Airteagal 3

Ní dhéanfar na leasuithe ar an gComhaontú a fhorléiriú mar ní a thugann cearta nó a fhorchuireann oibleagáidí is féidir a agairt go díreach os comhair chúirteanna nó bhinsí an Aontais nó na mBallstát.

Airteagal 4

Tiocfaidh an Cinneadh seo i bhfeidhm ar dháta a ghlactha.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

*Thar ceann na Comhairle
An tUachtarán*